

Questa, 32.29). *Socorrisme*, *socorrista*.

Socors [S. XIII, Lluïl i *Crònica* de Desclot]: «trameseren missatge al rey de Granada que si vulia venir e-l regne de València o trametre *secors*, que ara-l puria cobrar», *NCL* III, 15.28, «com Nòs, Pare Sant, siam passats en la terra de Barberia --- pregam a vós que ns trametats vostre *secors* de cavallers e de gens ---», *NCL* III, 84.11; l'*InvLC* cita exs. de les grafies *secors* i *socors* en Lluïl; «yo-us aydaré qê-us daré *sacós* de tot mon poder», Reixac (*Questa*, 49.21); «l'emperador se proferia --- al rey d'Espanya que, tota vegada que hagués ops *secors* de companya, que li-u trametés a dir, que ell li-n trametria assats de bon grat», *Filla de Costantí* (*NCL* XLVIII, 98; «--- del dit *secors* de Cerdanya», a. 1404 (*RLR* XLVIII, 555); escrit *succors* però pron. *sukós* com sigui que rima amb *poderós* en uns versos ross. de 1487; «més en rehenes / sa magestat, / divinitat, / ànima y cos: / may tal *socós* / ni tan alt do / en lo món fo», JRoig (*Spill*, v. 13672); forma bastant estesa, en efecte, en val.: «la image de la Mare de Déu del *Socós*, situada en la frontera principal de son antich convent de València», edifici conegut per «lo *Socós*», MGadea (*T. del Xè* I, 66, 252); però també fou tradicional en català central: «los altres altars, de frente lo un del altre en dit cruzero, són lo del gloriós Fundador y patriarca Sant Pere Nolasco y de Sta. Maria de Cervelló o del *Socós*», B. de Maldà (*Excursions*, p. 26); en efecte, Verdagner va escriure: «per dar primer *socós* --- del dors atlètic d'Hèrcules la pren» en el seu original de l'*Ail.* de 1877 (VIII, 21a), si bé en l'ed. li ho van canviar en *socors*.

Transcòrrer [escr. S. XX; manca encara Lab.; apareix en algun lèxic de c. 1900; per al cat. no té cap interès de saber que va usar-lo A. Febrer en el seu despreocupat calc de Dante], calc del ll. *transcurrere* id.; *transcurs* [Belv. 1803].

CFr.: *Correbou* [1887]: «--- las corridas de bous --- no hi ha poblet que per sa festa major no tinga sa corrida de bous y vacas: és la principal diversió de la festa: Vich, Olot, Camprodon, Prats de Molló, Arles, St. Llorens de Cerdans, Ceret, tenen llurs corridas ---», Bosch de la Trinxeria (Arabia, *MiscFolk.*, p. 24; *Dag.* i J. Collell, *AlcM*, fan referència al de Vic que és el ben conegut). *Corre-cames* [S. XIX; pels anys de 1890-1900 els anarquistes i altra gent anomenaven així eufèmicament les bombes terroristes]. *Correcorrent*.

Correcós, compost amb *cós* 'cursa'. A *corre-cuita* [1803, Belv.; Lab.; s. v. *córrer*, mal escrit a *corra cuyta*; *Ail.*]: «en un marge que ombregen palmes reals, s'atura, / tendre encara, a plantar-hi lo brot del taronger / y, a *corre-cuyta* anant-se'n: / — una altra mà més pura / te regue y cuyde — diu-li — puix jo tinch altre afer» (116); «—perdeu cuydado! També daré veus yo, sentiu? — féu la fustera, ja mig girada escala amunt, mentres baixava a *corre-cuyta* la Madrona», Noller, *La Pap.*, 158 (també 220). *Corre-pomes*.

Corribanda [1900, Vayreda] 'escapada, incursió a l'aventura': «donant per clos el período de tos estu-

dis complementaris, que'n dius, y de tes *corribandes* científiques, comensas a sentir la necessitat --- d'instalarte definitivament en ta payral» [*Sang Nova* I, i, 3]; «una altra *corribanda* com la d'aquella vegada que se'n va anar a l'Espona», Víctor Català [*Lenin*, 962]: el mot devia resultar d'una pronúncia imitada per catalans a militars castellans que deien *correr la banda* 'empaitar una banda de bandolers', car la frase *dar una escorribanda* 'donar una batuda' apareix per primera vegada en un text castellà referent a Catalunya que relata una d'aquestes batudes l'any 1616 (*AORBB* IV, 1931, 227); en castellà, a causa de la pronúncia acatalanada *læs kuřibándæs*, el mot fou incorporat a la família del verb *escurrir*, i allí es documenta ja amb el sentit de 'càstig' l'any 1615 a Villaviciosa, i a Astúries *escurribanda* ha passat al bable amb el sentit de «una buena mano de palos» (Rato); i *escurribanda* «com a terme de fortificació» en Rojass Villandrando, segons Terlingen, p. 216, s. v. *contra-escarpa*; també en català es troba *escorribanda* amb es-, però menys, com a forma moderna comarcal, del Vallès, el Penedès i algun punt de València (*AlcM*). Tenim, doncs, ací un terme nascut per hibridació de les dues llengües, en l'ambient lingüísticament híbrid de la repressió militar castellana dels guerrillers catalans tornats bandolers: ambient que tan bé ens permet d'intuir la citada narració de 1616 (vegeu).

1 «Altre corratèr no dega venir --- on lo primer corratèr serà, si doncz no era apelat per lo comprador; e si ho fasia, no aja part en les *corredures*», ross., 1295 (*RIR* v, 82). — 2 Vogel, 1911; Ruyra, *La Parada*, 1911: «Els casats de nou solien esperar-lo per empendre plegats una endiablada *cursa* per la ciutat o els seus entorns», Coromines, *La Sèptima Simfonia* (*A Recès dels Tamarius*, 1925, VI, p. 59); no encara en Lab. ni Bulbena, ni *DOrt.*, 1917, però sí en el de 1931. — 3 En ross. s'havia dit *corrida* (que no s'ha de pendre per castellanisme, puix que allí dialectalment es diu *corrir* per *córrer*): això es mantenia a St. Llorenç de Cerdans en un petit espectacle tradicional que en deien *fer la corrida amb el llum*, mentre que a Montboló ara diuen *fer la cursa al llum*, i em diuen a Oms que avui els petits esnobs es burlen de la vella gent de St. Llorenç dient «que fan la *corrida* amb el llum» (1960). —

4 El masculí s'ha usat en castellà mateix: el poeta Arbolanche, navarrès de Tudela (a. 1566) l'usa sempre així «la yerba verde cerca *las corrientes*», «sus diáfanos *corrientes*», «los claros *corrientes*», fº 56v3, 93v16 (ed. González Oller, 1970). — 5 No sé si no és error d'audició la forma *Font de les Corrances*, una que curava del còlic, Amigó, *Vilallonga de Ter* n.º 992. — 6 D'aquesta, en efecte, ve el modern *corruntum*, *corruntum* usats per diversos costumistes rossellonesos (*AlcM*). — 7 Sobre aquesta, veg. Leite de Vasc., *Rom.* XLVIII, 122; Spitzer, *RFE* IX, 393-4n.; MLWagner, *Misc. Coelho*, 304-5, i *ZRPb.* LXIII, 337. — 8 Evolució fonètica normal a través de *quar-* > *cor-*, d'on pas a *corr-* per influència de *carrer corrible* 'transitable', derivat de *córrer*